

VENDIM
Nr. 49, datë 22.7.2016

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Vladimir Kristo	anëtar i	“	“
Sokol Berberi	anëtar i	“	“
Altina Xhoxhaj	anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“
Besnik Imeraj	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“
Vitore Tusha	anëtare e	“	“

me sekretare Edmira Babaj, në datën 4.5.2016 mori në shqyrtim, mbi bazë dokumentesh, çështjen nr. 22 Akti që i përket:

KËRKUESE: Shoqëria “Velaj” sh.p.k., përfa-qësuar nga avokat Vangjel Kosta, me prokurë të posaçme.

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Drejtoria Rajonale e Shërbimit të Transportit Rrugor Vlorë, Spitali Rajonal Vlorë, Avokatura e Shtetit

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën i vendimit nr. 00-2014-721 (153), datë 25.2.2014 të Kolegji Administrativ të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f, 132/1 dhe 134/1/g të Kushtetutës të Republikës së Shqipërisë; neni 6/1 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; nenet 27, 28, 30 dhe 81/1 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Vitore Tusha, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkeses, që kërkoj pranimin e kërkesës dhe pretendimet me shkrim të subjekteve të interesuara, që kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Kërkesja është person juridik i regjistruar me vendimin nr. 34241, datë 27.10.2005 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, me objekt veprimtarie ‘Ruajtjen dhe sigurimin fizik të objekteve publike dhe private...’, me seli në qytetin e Vlorës.

2. Në vitin 2006 shoqëria “Velaj” sh.p.k. ka lidhur një kontratë shërbimi me subjektin e interesuar, Drejtorinë Rajonale të Shërbimit të Transportit Rrugor, Vlorë (në vijim “*DRSHTRR, Vlorë*”), sipas së cilës kërkesja do të kryente transportin e vlerave monetare fillimisht për një periudhë 1-vjeçare dhe më pas, sipas shtesës në kontratë, shërbimi do të shtrihej deri në datën 31.12.2007. Mbas datës 6.5.2008 kërkesja ka lidhur edhe një kontratë tjetër me DRSHTRR-në Vlorë, e cila ka zgjatur deri në vitin 2012.

3. Sipas kërkeses, shërbimet për subjektin e interesuar janë kryer pa kontratë të shkruar, por vetëm sipas marrëveshjes verbale, me qëllim shlyerjen sa më shpejt të detyrimit financiar. Në përfundim të kohës shtesë të kontratës, nga DRSHTRR-ja Vlorë është kërkuar që në mungesë të fondit kërkesja të vazhdonte kryerjen e shërbimeve, sepse objekti nuk mund të lihej pa roje dhe, po ashtu, vlerat monetare nuk mund të transportoheshin pa eskortë shoqërimi.

4. Kërkesja ka lidhur kontratë për ofrimin e të njëjtave shërbime si më sipër edhe me Spitalin Rajonal Vlorë për periudhën nga 15.5.2007 deri në 31.12.2007, kurse për periudhën nga 3.1.2008 deri 8.6.2008 palët nuk kanë lidhur kontratë me shkrim, meqenëse kanë rënë dakord verbalisht për zgjatjen e afatit të kontratës me të njëjtat kushte.

5. Me pretendimin se subjektet e interesuara nuk e kishin paguar për shërbimet e kryera, kërkesja i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë me kërkesëpadi me objekt *“Detyrimin e të paditurës, DRSHTRR-së Vlorë të paguajë shumën prej 1 022 280 lekësh të rinj; detyrimin e Spitalit Rajonal Vlorë të paguajë shumën prej 1 741 664 lekësh të rinj.”*.

6. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Vlorë, me vendimin nr. 2478, datë 14.10.2008, ka vendosur rrëzimin e kërkesëpadisë.

7. Gjykata e Apelit Vlorë, pasi ka marrë në shqyrtim ankimin e kërkueses, me vendimin nr. 137, datë 13.5.2009, ka vendosur ndryshimin e vendimit nr. 2478, datë 14.10.2008 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë dhe duke e gjykuar çështjen në fakt ka vendosur: *“Detyrimin e së paditurës DRSHTRR, Vlorë t’i paguajë paditësit shumën prej 1.126.736 lekësh; detyrimin e së paditurës Spitali Rajonal Vlorë t’i paguajë paditësit shumën prej 1.824.000 lekësh.”*.

8. Subjekti i interesuar, DRSHTRR-ja ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë për ndryshimin e vendimit të Gjykatës së Apelit Vlorë dhe lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2014-721, datë 25.2.2014, ka vendosur prishjen e vendimit nr. 137, datë 13.5.2009 të Gjykatës së Apelit Vlorë dhe lënien në fuqi të vendimit nr. 2478, datë 14.10.2008 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë.

II

9. **Kërkesja** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese në datën 29.1.2016 me kërkesë për shfuqizimin e vendimit të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, duke parashtruar në mënyrë të përmbledhur si vijon:

9.1 Është cenuar *e drejta e aksesit, si dhe parimi i kontradiktoritetit* gjatë procesit gjyqësor në Gjykatën e Lartë, i cili është zhvilluar vetëm në prani të Avokaturës së Shtetit si përfaqësuese e palëve të paditura. Kolegji Administrativ nuk ka marrë masa për njoftimin individual të kërkueses (palë private), e cila ndryshe nga Avokatura e Shtetit (palë publike), me përfaqësi të përher-shme pranë Gjykatës së Lartë, nuk ka pasur mundësi të marrë dijeni për zhvillimin e procesit gjyqësor. Për rrjedhojë, kërkesja është vendosur në disavantazh, pasi nuk ka pasur mundësi të barabarta me palët e tjera për ballafaqimin e provave apo të opinioneve. Kolegji Administrativ ka gjykuar vetëm mbi pretendimet e palës rekur-suese, pa i dhënë mundësi kërkueses të njihet me pretendimet dhe të shprehet në lidhje me to.

9.2 Është cenuar *parimi i gjykatës së caktuar me ligj*, sepse Kolegji Administrativ është shprehur në dispozitiv edhe për ndryshimin e detyrimit të Spitalit Rajonal Vlorë, ndonëse kjo palë e paditur nuk kishte paraqitur rekurs. Edhe pse paditë janë bashkuar e gjykuar njëkohësisht, në disa raste bashkimi i gjykimeve nuk mund të mohojë ekzistencën e dy çështjeve të ndryshme e të pavarura nga njëra-tjetra, ku zgjidhja e njëres nuk kushtëzon zgjidhjen e tjetrës. Kolegji Administrativ nuk ka mbajtur parasysh as qëndrimin e Gjykatës së Apelit Vlorë, e cila ka disponuar në mënyrë individuale për detyrimin e secilës palë të paditur.

9.3 Është cenuar *parimi i sigurisë juridike*, sepse ndryshimi i vendimit të Gjykatës së Apelit Vlorë, si vendim i formës së prerë, edhe për sa i takon detyrimin të Spitalit Rajonal Vlorë, në kushtet e mosparaqitjes së rekursit nga ajo palë e paditur, bie ndesh me pritshmëritë e ligjshme të kërkueses për moscenimin e të drejtave të fituara me vendim gjyqësor.

10. **Subjekti i interesuar, Avokatura e Shtetit**, ka pretenduar rrëzimin e kërkesës, duke prapësuar në mënyrë të përmbledhur me shkrim si vijon:

10.1 Pretendimi për cenimin e aksesit në gjykatë dhe të parimit të kontradiktoritetit është i pabazuar, pasi Gjykata e Lartë ka vepruar në përputhje me parashikimet e dispozitave ligjore për njoftimin e palëve, duke i realizuar ato sipas rregullimeve përkatëse. Nga aktet e dosjes gjyqësore rezulton se rekursi i është komunikuar kërkueses, e cila nuk ka paraqitur kundërrkurs brenda afatit ligjor, sipas parashikimeve të nenit 59 të ligjit nr. 49/2012. Në këtë kuptim, kërkesja ka pasur mundësi të paraqesë argumente dhe të mbrohet kundër pretendimeve të palës kundërshtare.

10.2 Edhe pretendimi për cenimin e parimit të gjykatës së caktuar me ligj është i pabazuar, për faktin se Kolegji Administrativ nuk ka marrë prova, por e ka shqyrtuar çështjen në drejtim të ligjshmërisë dhe bazueshmërisë së vendimeve të ankimuara, duke lënë në fuqi vendimin e Gjykatës së

Rrethit Gjyqësor Vlorë.

10.3 Po ashtu, i pabazuar është edhe pretendimi për cenimin e parimit të sigurisë juridike, sepse bazuar në shkakun e njëjtë ligjor dhe përputhshmërinë e plotë të themelit të pretendi-meve në të dyja çështjet, ato janë bashkuar që në fillim të procesit gjyqësor, i cili ka ndjekur këtë logjikë deri në përfundimin e tij. Nga këndvështrimi i procesit të rregullt ligjor do të ishte e papranueshme që Kolegji Administrativ të mbante qëndrime të ndryshme për të njëjtën çështje, siç pretendon kërkuesja.

11. ***Subjekti i interesuar, Drejtoria e Spitalit Rajonal Vlorë***, ka paraqitur me shkrim këto prapësime:

11.1 Pretendimi i kërkueses për cenimin e së drejtës për akses në gjykim është i pabazuar, pasi nga interpretimi gramatikor, logjik dhe sistematik i neneve 141 dhe 141/a të KPC-së, mbi njoftimin e personave juridikë, del qartë se njoftimi përmes shpalljes, në rast se njoftimi dorazi nuk është i mundur, përbën një mënyrë ligjore dhe të përdorur nga gjykatat e të gjitha niveleve. Gjykata e Lartë nuk mund të vazhdojë pambarim përpjekjet për t'i dorëzuar personalisht njoftimin palëve, pasi kjo do të çonte në zvarritjen e procesit, duke cenuar shpejtësinë e tij.

11.2 Për sa i takon pretendimit për cenimin e parimit të gjykatës së caktuar me ligj ai nuk është ngritur në nivel kushtetues, pasi argumentet e parashtruara nuk provojnë lidhjen midis mungesës së rekursit nga Spitali Rajonal Vlorë dhe cenimit të këtij aspekti të procesit të rregullt ligjor.

11.3 Po ashtu i pabazuar është edhe pretendimi për cenimin e parimit të sigurisë juridike, pasi argumentet e kërkueses janë bazuar në interpretimin e gabuar të dispozitave procedu-rale, konkretisht të neneve 466/1 dhe 469 të KPC-së. Vendimi i Gjykatës së Apelit Vlorë, që ka ndryshuar vendimin e Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë, ka qenë titull ekzekutiv që në momentin e marrjes së tij si në raport me DRSHTRR-në ashtu dhe me Spitalin Rajonal Vlorë.

12. ***Subjekti i interesuar, Drejtoria Rajo-nale e Shërbimit të Transportit Rrugor Vlorë***, ka prapësuar se pretendimet e kërkueses janë të pabazuara, pasi rekursi është shqyrtuar nga Gjykata e Lartë pa praninë e palëve, duke respektuar afatet e parashikuara në ligj dhe procedurat e njoftimit.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimimin e kërkueses

13. Gjykata paraprakisht konstaton se kërkuesja është person juridik dhe si i tillë, bazuar në jurisprudencën kushtetuese, ajo mund të jetë subjekt i të drejtave dhe lirive kushtetuese në nivel të kufizuar “*për atë që përputhet me qëllimet e përgjithshme të këtyre personave dhe me thelbin e këtyre të drejtave, lirive dhe detyrimeve*”, në kuptim të nenit 16/2 të Kushtetutës. Disa nga këto liri dhe të drejta nuk është e mundur t'i atribuohen një personi juridik, për shkak të thelbit të tyre ose qëllimit për të cilin ligji i ka dhënë jetë personit juridik. Për sa u përket të drejtave të tjera, personi juridik mund të jetë subjekt i tyre në atë masë dhe në atë kuptim që ato lehtësojnë gëzimin e plotë të këtyre të drejtave dhe lirive për individët (*shih vendimin nr. 19, datë 9.7.2009 të Gjykatës Kushtetuese*).

14. Për të vlerësuar legjitimimin e personave juridikë, Gjykata bazohet në të njëjtat elemente që merren në konsideratë për legjitimimin e individëve, në referim të neneve 131/f, 134/1/g dhe 134/2 të Kushtetutës. Në këtë kuptim, kërkuesja, shoqëria “Velaj” sh.p.k., mund të vërë në lëvizje juridiksionin kushtetues për çështje që lidhen me interesat e saj, kur pretendon se i janë cenuar të drejtat kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, pasi të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike. Kërkesat për shkeljen e të drejtave kushtetuese paraqiten jo më vonë se 2 vjet nga konstatimi i shkeljes, rregull ky i parashikuar nga neni 30/2 i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

15. Në vështrim të standardeve të mësipërme dhe bazuar në rrethanat e çështjes, Gjykata vlerëson se kërkuesja i përmbush kriteret për legjitimimin *ratione personae*, pasi pretendimet e saj përfshihen në rregullimin kushtetues të neneve 131/f dhe 134/g të Kushtetutës dhe *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur brenda afatit 2-vjeçar.

16. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, Gjykata ka theksuar se bazuar në nenin 131/f të Kushtetutës ajo vendos për gjykimin përfundim-tar të ankesave të individit për shkeljen e së drejtës kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, pasi ai të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike për mbrojtjen e kësaj të drejte, çka nënkupton se kërkuesi duhet t'i shfrytëzojë, në shkallët e sistemit gjyqësor, të gjitha mjetet e lejueshme dhe mundësitë procedurale për vendosjen në vend të së drejtës së pretenduar. Mjetet ligjore konsiderohen të shteruara kur, në varësi të rrethanave të çështjes, rregullat procedurale nuk parashikojnë mjete të tjera ankimi (*shih vendimet nr. 48, datë 6.7.2015; nr. 25, datë 10.5.2016 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata Kushte-tuese ndërhyr në ato raste kur, përmes veprimeve të tyre, gjykatat e zakonshme cenojnë të drejtën për një proces të rregullt ligjor. Në këto raste, Gjykata nuk bën rivlerësimin e fakteve dhe të rrethanave, por një vlerësim të natyrës kushtetuese, të dallueshëm nga ai i gjykatave të juridiksionit të zakonshëm. Gjykata e analizon ligjin, faktin dhe rrethanën përkatëse në atë dimension që ka ndikim mbi të drejtat dhe liritë e parashikuara nga nenet 42 dhe 131/f të Kushtetutës, gjë e cila përbën juridiksionin e saj kushtetues. Detyra e Gjykatës nuk është zgjidhja e një mosmarrëveshjeje juridike për çështje fakti, por identifikimi i fakteve të natyrës kushte-tuese, të cilat shërbejnë për realizimin e kompetencave të saj dhe përbëjnë elementin thelbësor në përcaktimin e autoritetit të një gjykimi kushtetues. Në këtë kuptim, interpretimi i ligjit, zbatimi i tij në çështjet konkrete, si dhe vlerësimi i fakteve dhe rrethanave janë çështje që ndajnë juridiksionin e gjykatave të zakonshme nga juridiksioni kushtetues (*shih vendimin nr. 2, datë 26.1.2015 të Gjykatës Kushte-tuese*).

17. Në rastin në shqyrtim, Gjykata konstaton se kërkuesja, shoqëria "Velaj" sh.p.k., nuk ka në dispozicion mjet tjetër për të kundërshtuar vendimin e Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë. Për këtë arsye ajo legjitimohet t'i drejtohet me kërkesë kësaj Gjykate. Gjithashtu, Gjykata çmon se pretendimet e kërkueses për cenimin e së drejtës së aksesit, kontradiktoritetit, gjykatës së caktuar me ligj dhe sigurisë juridike, *prima facie* bien në fushën e veprimit të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së, prandaj ato do të shqyrtohen në vijim në këndvështrim të standardeve që imponon procesi i rregullt ligjor në kuptimin kushtetues.

B. Për pretendimin e cenimit të së drejtës për akses dhe të parimit të kontradiktoritetit në Gjykatën e Lartë

18. Kërkuesja ka pretenduar se Kolegji Administrativ nuk ka marrë masa për njoftimin efektiv individual të saj si palë private, ndërkohë që Avokatura e Shtetit, palë publike dhe me përfaqësi të përhershme pranë Gjykatës së Lartë, ka pasur mundësi të marrë dijeni për zhvillimin e procesit gjyqësor. Sipas kërkueses, si rezultat i mosnjoftimit asaj i është mohuar e drejta e balla-faqimit të provave apo të opinioneve me palët e tjera të pranishme, sepse Kolegji Administrativ ka gjykuar vetëm mbi pretendimet e palës rekur-suese, pa i dhënë mundësi asaj të njihet me pretendimet dhe të shprehet në lidhje me to.

19. Gjykata në jurisprudencën e saj ka përcaktuar disa standarde kushtetuese, të cilat janë të lidhura nga pikëpamja organike dhe funksionale me njëra-tjetrën në mënyrë të tillë që cenimi i njërit standard ndikon në mënyrë të pashmang-shme në cenimin e të tjerëve. Konkretisht, e drejta për t'u njoftuar për një gjykim dhe pjesëmarrja në të është e lidhur me vendim-marrjen e gjykatës, e cila ndikon drejtpërsëdrejti mbi të drejtat subjektive ose interesat e ligjshëm të individit. E drejta për t'u njoftuar për të marrë pjesë në gjykim u paraprin të drejtave të tjera, pasi nëse pala ndërgjyqëse nuk njoftohet për datën dhe orën e seancës, ajo detyrimisht do të gjendet në pamundësi objektive për të ushtruar të drejtat që i garantohen nga neni 42 i Kushtetutës në kuadrin e një procesi të rregullt ligjor. Nga ana tjetër, e drejta për të marrë pjesë në gjykim krijon të njëjtat mundësi për të paraqitur prova dhe argumente në mbrojtje të interesave vetjakë në raport me palën kundërshtare (*shih vendimet nr. 31, datë 26.5.2014; nr. 21, datë 4.4.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Parimi i barazisë së armëve nënkupton se çdokush që është palë në proces duhet të ketë mundësi të barabarta që të paraqesë çështjen e tij. E drejta për të marrë pjesë në gjykim nuk duhet konsideruar si një e drejtë formale, ku palëve t'u garantohet thjesht prania fizike gjatë procesit civil, por duhet që legjislacioni procedural, në radhë të parë dhe më pas gjyqtari gjatë gjykimit t'u japin mundësi të barabarta palëve për të para-qitur argumente dhe prova në mbrojtje

të intere-save të tyre. Nëse nuk do të ekzistonte barazia e armëve në gjykimin civil, atëherë argumentet e njëres palë do të prevalonin mbi argumentet e palës së cenuar dhe, për rrjedhojë, e drejta për të marrë pjesë në gjykim do të zhvishej nga funksioni i saj kushtetues për të garantuar një proces të rregullt ligjor (*shih vendimin nr. 34, datë 29.5.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Gjykata rithekson se shqyrtimi i çështjes dhe nxjerrja e konkluzioneve nga gjykata vetëm mbi bazën e provave të paraqitura nga një palë, pa dëgjuar pretendimet e komentet e palës tjetër, e bën procesin gjyqësor të cenueshëm. E drejta për një proces të rregullt gjyqësor përfshin edhe nocionin se të dyja palët në proces kanë të drejtë të kenë informacion për faktet e argumentet e palës kundërshtarë, që nënkupton në parim mundësinë që palët në një seancë civile apo penale të kenë njohuri edhe për komentet mbi provat e nxjerra (*shih vendimin nr. 17, datë 18.7.2005 të Gjykatës Kushtetuese*). Bazuar në këto parime, gjykatës i dalin një sërë detyrash, mes të cilave rëndësi të veçantë merr krijimi i mundësive të barabarta për pjesëmarrjen e palëve apo përfaqësuesve të tyre në proces, si dhe mundësia e deklarimit të tyre për faktet, provat dhe vlerësimet ligjore që janë të lidhura ngushtë me çështjen që shqyrtohet në gjykatë (*shih vendimin nr. 34, datë 29.5.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

22. Duke iu rikthyer çështjes konkrete, Gjykata konstaton se ka qenë vetëm subjekti i interesuar, Drejtoria Rajonale e Shërbimeve të Transportit Rrugor, Vlorë që ka paraqitur fillimisht rekurs të shkurtuar në datën 3.6.2009, kurse rekursi i plotë është depozituar në datën 15.7.2009. Gjykata e Lartë, me shkresën nr. V-87prot., datë 17.7.2009, me lëndë “*Kthim rekursi?*”, ia ka kthyer kopjen e rekursit DRSHTRR-së, ndërkohë në shkresën e datës 22.7.2009 vërehet shënimi me shkrim dore “*i dërgohen aktet Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë*”. Në dosje gjendet edhe një shkresë e Gjykatës së Apelit Vlorë e datës 24.7.2009 me lëndë “*Dërgim rekursi?*” drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë, me shënimin, midis të tjerash, “*Dosja është përcjellë në gjykatën tuaj në datën 13.7.2009*”. Nga dëftesa e komunikimit të rekursit e datës 19.8.2009 konstatohet se kërkesja ka marrë dijeni në datën 2.9.2009, shkresë e cila është nënshkruar nga administratori i shoqërisë.

23. Gjykata, gjithashtu, vëren se Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, pasi ka marrë në shqyrtim çështjen civile në dhomë këshillimi, në datën 30.6.2011 ka vendosur kalimin për gjykim të rekursit të paraqitur nga pala e paditur, DRSHTRR-ja. Çështja është gjykuar në seancë plenare publike në datën 25.2.2014 nga Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë. Sipas proces-verbalit të seancës gjyqësore konstatohet se kërkesja nuk është paraqitur, por “*ka dijeni me anë të shpalljes dhe shkak për mosparaqitje nuk ka*”, kurse dy subjektet e interesuara kanë qenë të përfaqësuara nga Avokatura e Shtetit, përfaqë-suesi i së cilës ka lexuar dhe ka dorëzuar parashtrësën me shkrim, që është administruar në dosjen gjyqësore. Në përfundim të procesit Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur prishjen e vendimit të Gjykatës së Apelit Vlorë dhe lënien në fuqi të Gjykatës së Shkallës së Parë.

24. Referuar rrethanave të çështjes, Gjykata konstaton se kuadri ligjor procedural, mbi bazën e të cilit Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka marrë në shqyrtim rekursin në dhomën e këshillimit, si dhe ka vendosur kalimin e tij për gjykim në seancë publike ka qenë Kodi i Procedurës Civile, i cili lidhur me njoftimin e palëve në nenin 482 parashikon se sekretaria e Gjykatës së Lartë shpall listat e shqyrtimit të rekurseve të paktën 15 ditë përpara datës së shqyrtimit. Ndërkohë, rekursi është gjykuar nga Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë në seancë gjyqësore, me praninë e palëve, sipas rregullave të parashikuara nga ligji nr. 49/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”.

25. Gjykata, referuar rrethanave të çështjes, vlerëson se në rastin konkret rregullat procedurale për njoftimin e palëve për gjykimin e çështjes në Gjykatën e Lartë janë ato që përcakton neni 62 i ligjit nr. 49/2012, sipas të cilit vendimi i Kolegjit për gjykimin e çështjes në seancë gjyqësore me praninë e palëve, si dhe data e ora e seancës gjyqësore u njoftohen palëve nga sekretaria gjyqësore, të paktën 15 ditë para datës së zhvillimit të seancës gjyqësore.

26. Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se qëllimi i ligjvënësit në krijimin e gjykatave administrative ka qenë thjeshtimi i procedurave me objekt zgjidhjen e mosmarrë-veshjeve

administrative, por duke garantuar mbrojtjen efektive të të drejtave subjektive dhe interesave të ligjshëm të personave nëpërmjet një procesi të rregullt gjyqësor dhe brenda afateve të shpejta e të arsyeshme. Po ashtu, Gjykata ka vlerësuar se Gjykata e Lartë, pavarësisht nëse i shqyrton çështjet në seancë të hapur publike apo mbi bazë dokumentesh, ka detyrimin të verifikojë nëse palët në proces kanë marrë dijeni efektivisht për rekursin dhe procesin, me qëllim garantimin e së drejtës së mbrojtjes dhe barazisë së armëve në gjykim (*shih vendimin nr. 21, datë 4.4.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

27. Në vështrim sa më sipër, Gjykata çmon se jo vetëm për shkak të periudhës së gjatë kohore nga marrja dijeni për depozitimin e rekursit në zhvillimin e seancës publike (2009–2014), por veçanërisht duke marrë parasysh faktin se rekursi është marrë në shqyrtim sipas një kuadri të ndryshëm ligjor procedural, ka arsye për të arritur në përfundimin se Kolegji Administrativ nuk ka marrë masat e nevojshme për t'i garantuar kërkuases të drejtën për t'u dëgjuar dhe për t'u mbrojtur nëpërmjet dhënies së mundësisë së paraqitjes së prapësimeve të saj, duke mos respektuar për rrjedhojë të drejtën për një proces të rregullt ligjor në drejtim të respektimit të parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit në gjykim.

28. Në përfundim, Gjykata vlerëson se në rastin konkret Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, duke vendosur vetëm mbi bazën e pretendimeve të parashtruara në rekurs nga subjekti i interesuar, DRSHTRR-ja, pa i dhënë mundësi konkrete efektive kërkuases që të paraqiste pretendimet e saja në lidhje me çështjen, e ka vendosur atë në një pozitë të pabarabartë në raport me palën tjetër. Në këtë kuptim, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuases është i bazuar dhe kërkesa duhet të pranohet.

C. Në lidhje me pretendimin për cenimin e parimeve të gjykatës së caktuar me ligj dhe të sigurisë juridike

29. Kërkuësja ka pretenduar se Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka tejkaluar kompetencat e përcaktuara në nenin 63/b të ligjit nr. 49/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe zgjidhjen e mosmarrëveshjeve administrative”, sepse ka prishur vendimin e Gjykatës së Apelit Vlorë edhe në pjesën që dispononte mbi detyrimin e Spitalit Rajonal Vlorë, pavarësisht mosparaqitjes së rekursit nga ky subjekt i interesuar. Për rrjedhojë, është cenuar edhe parimi i sigurisë juridike, sepse vendimi i Gjykatës së Apelit Vlorë ishte i formës së prerë sa u takon të drejtave të fituara ndaj Spitalit Rajonal Vlorë.

30. Gjykata ka vlerësuar se një nga elementet e procesit të rregullt ligjor, sipas nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së, është edhe shqyrtimi i çështjes nga një “*gjykatë e caktuar me ligj*”. Ky element karakterizohet nga funksioni i saj gjyqësor, që ka të bëjë me zgjidhjen e çështjeve nga organe të ngarkuara me ligj për të dhënë drejtësi. Përveç këtij kushti, këto organe duhet të shqyrtojnë dhe të vendosin mbi çështje që janë në kompetencë të tyre gjatë një procesi të zhvilluar mbi një procedurë ligjërishit të përcaktuar dhe në pajtim me rendin juridik. E drejta e çdo pale për t'u dëgjuar në seancë përpara një gjykate kompetente dhe të caktuar me ligj, nënkupton që gjykata të ketë juridiksion për të gjykuar çështjen dhe që kompetenca për të vendosur për të t'i jetë njohur nëpërmjet ligjit (*shih vendimin nr. 21, datë 4.4.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

31. Gjykata e Lartë, për shkak të pozicionit dhe rolit të saj si gjykatë ligji, shqyrton rekursin për pretendime të shkeljes së ligjit material ose procedural, gjë që përbën funksionin kryesor të saj. Ajo analizon çështjen në drejtim të kontrollit të ligjshmërisë dhe bazueshmërisë së vendimeve të ankmuara. Një kontroll i tillë konsiston në analizën e plotë të fakteve dhe të rrethanave, të cilat janë pranuar më parë si të vërteta nga gjykata e faktit dhe ajo e apelit, pa i ndryshuar ato (*shih vendimin nr. 7, datë 9.3.2009; nr. 17 datë 10.4.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

32. Duke iu rikthyer çështjes konkrete, Gjykata vëren se kundër vendimit të Gjykatës së Apelit Vlorë ka paraqitur rekurs vetëm njëri nga subjektet e interesuara, konkretisht DRSHTRR-ja. Ky fakt konfirmohet edhe referuar përmbajtjes së vendimit të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë që ka vendosur kalimin e çështjes për gjykim në seancë gjyqësore, si dhe të Kolegjit Administrativ që ka gjykuar rekursin dhe ka vendosur prishjen e vendimit nr. 137, datë 13.5.2009 të Gjykatës së Apelit Vlorë dhe lënien në fuqi të vendimit nr. 2487, datë 14.10.2008 të Gjykatës së Rrethit

Gjyqësor Vlorë.

33. Bazuar në rrethanat e mësipërme, Gjykata vlerëson se Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, pavarësisht mosparaqitjes së rekursit nga Spitali Rajonal Vlorë kundër vendimit të Gjykatës së Apelit Vlorë, ka shqyrtuar kryesisht, pra me nismën e vet, ligjshmërinë dhe bazueshmërinë e vendimit të ankimuar nga DRSHTRR-ja edhe ndaj situatës faktike e ligjore të subjektit të interesuar, Spitalit Rajonal Vlorë. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka cenuar parimin e gjykatës së caktuar me ligj.

34. Po ashtu, Gjykata çmon të bazuar edhe pretendimin e kërkuases për cenimin e parimit të sigurisë juridike në drejtim të pritshmërive të ligjshme që kishte krijuar për të vendimi i Gjykatës së Apelit Vlorë. Jurisprudenca kushte-tuese konceptin e sigurisë juridike, të së drejtës së fituar, të pritshmërisë së ligjshme dhe të besimit të qytetarëve të shteti i referon te parimi i shtetit të së drejtës. Për sa u përket të drejtave të fituara si element i parimit të sigurisë juridike, Gjykata është shprehur se çdo proces ku vihen në dyshim të drejtat e fituara, nuk mund të konsiderohet se qëndron jashtë nocionit të “procesit të rregullt”, përderisa diskutohet e vendoset lidhur me këto të drejta të fituara. Ky parim është i detyrueshëm të respektohet në të gjitha fazat e një procesi ku pretendohet cenimi i të drejtave të fituara dhe siguria juridike që rrjedh prej tyre (*shih vendimet nr. 20, datë 29.9.2008; nr. 38, datë 15.4.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

35. Gjykata rithekson se në gjykimin kushte-tues të kërkesave individuale, parimi i sigurisë juridike është vlerësuar në harmoni me parimin e gjësë së gjykuar (*res judicata*), parim i cili pengon dhënien e çdo vendimi të ri mbi atë që është gjykuar. Cenimi i parimit të gjësë së gjykuar do të çonte në cenimin e të drejtave, lirive dhe interesave kushtetuese e ligjore të garantuara nga neni 42 i Kushtetutës, pra në cenim të vetë sigurisë juridike. Siguria juridike nënkupton, ndërmjet të tjerash, garantimin e besueshmërisë së individit të shteti, institucionet e tij dhe tek aktet që ato nxjerrin. Ndërsa, në rastin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë, siguria juridike nënkupton që në rastet kur gjykata ka vendosur përfundimisht për një çështje, vendimi i saj nuk duhet të vihet në dyshim. Kur vendimi ka marrë formë të prerë, ai është i detyrueshëm për palët, trashëgimtarët e tyre, për personat që tërheqin të drejta nga palët, për gjykatën që ka dhënë vendimin dhe për të gjitha gjykatat dhe institucionet e tjera. Asnjë gjykatë nuk mundet të gjykojë sërish të njëjtën padë kundrejt të njëjtave palë (*shih vendimet nr. 23, datë 8.6.2007; nr. 7 datë 10.2.2014; nr. 12 datë 17.3.2014 të Gjykatës Kushte-tuese*). Edhe Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut ka nënvizuar se parimi në bazë të të cilit një vendim përfundimtar i formës së prerë është gjë e gjykuar dhe zgjidh mosmarrëveshjen midis palëve me një efekt përfundimtar, është një element themelor i gjykimin të drejtë, që garan-tohet nga neni 6 i Konventës në çështjet civile. Parimi i sigurisë juridike dikton që kur një mosmarrëveshje civile është shqyrtuar në themel nga gjykata, vendimi i saj nuk vihet më në diskutim (*shih vendimin nr. 77, datë 22.12.2015 Gjykatës Kushtetuese*).

36. Në këtë kuptim, Gjykata vlerëson se prishja e vendimit të Gjykatës së Apelit Vlorë, pavarësisht se Spitali Rajonal Vlorë nuk kishte paraqitur pretendime në lidhje me detyrimin financiar kundrejt kërkuases, ka krijuar pasoja të tilla që e vendosin atë (kërkuesen) në një situatë të pasigurt nga pikëpamja juridike.

37. Për arsyet e mësipërme, Gjykata arrin në përfundimin se procesi i zhvilluar në Kolegjin Administrativ të Gjykatës së Lartë nuk ka respektuar të drejtën e kërkuases për një proces të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, si dhe të neneve 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës.
- Shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë të vendimit nr. 00-2014-721 (153), datë 25.2.2014 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë.¹
- Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Sokol Berberi, Vladimir Kristo, Besnik Imeraj, Fatmir Hoxha, Altina Xhoxhaj, Vitore Tusha, Fatos Lulo

¹ Gjyqtarët S. Berberi dhe F. Lulo votuan për shfuqizimin e vendimit vetëm për shkak të cenimit të së drejtës së mbrojtjes dhe kontradiktoritetit nga mosnjohimi efektiv, kurse gjyqtarja A. Xhoxhaj votoi për shfuqizimin e vendimit vetëm për shkak të mosrespektimit të parimit të gjykatës së caktuar me ligj.